

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı

Həyatda hər bir insanın formalaşmasında idman, bədən tərbiyəsi müstəsna önem kəsb edir. İdman insanın çoxşaxəli təhsilinin əsas növlərindən biridir, ümumi tərbiyə sisteminin praktiki olaraq ayrılmaz hissəsidir. Təhsilin müxtəlif aspektlərinin qarşılıqlı əlaqəsinin təbii ilkin şərti isə insanın fiziki və mənəvi inkişafının uğurlu vəhdətinin yaradılmasıdır.

Gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi üçün Azərbaycan dövləti bütün imkanlardan istifadə edir

Artıq sübut edilib ki, bədən tərbiyəsi insanın təkəcə fiziki deyil, həm də mənəvi inkişafına ciddi təsir göstərir. İdmanın vəsiti və üsulları, hərəkətlərin öyrədilməsi və fiziki qabiliyyətlərin təlqini sxemləri əxlaqi, iradi, estetik və intellektual tərbiyənin məzmunu ilə bağlı bir sıra problemləri səmərəli həll etməyə imkan verir. Amma yenə də bu imkanlar düzgün istiqamətləndirilmiş fəaliyyətlə həyata keçirilmədikdə, istənilən nəticə əldə edilmir. İndiki mərhələdə, ilk növbədə, tərbiyə işinin bütün sahələrində fiziki və mənəvi inkişafın üzvi birləşməsinin təmin edən kompleks yanaşma əsasında şəxsin, xüsusən də uşaq və yeniyetmələrin fəal həyat mövqeyinin formalaşmasına xüsusi əhəmiyyət verilir. Bütün bunlar həm də o deməkdir ki, bədən tərbiyəsi və idman insanı həyat üçün hazırlayır. Bu mənada Azərbaycanda uşaq və gənclər siyasətində idman, fiziki tərbiyə ilə bağlı məqamlara xüsusi diqqət yetirilməsi təsadüfi xarakter daşımır. Məsələ burasındadır ki, Azərbaycanın bir dövlət kimi gələcəyinin müəyyən edilməsi gənc nəslin hansı ruhda, hansı formada yetişdirilməsindən bilavasitə asılıdır. Qeyd edilənlər fonunda təsadüfi deyil ki, cəmiyyətin, xüsusən də onun gənclər təbəqəsinin fiziki və mənəvi inkişafında idmanın rolu daim yüksək qiymətləndirilir. İndi də Azər-

baycanda bu müstəvidə genişmiqyaslı işlər görülür. Ölkə əhalisinin müxtəlif kateqoriyalarının və qruplarının, ilk növbədə uşaqların və gənclərin fiziki hazırlığının yüksəldilməsində bu mənada ciddi nailiyyətlər qeydə alınır. Sağlam həyat tərzini formalaşdırmaq məqsədilə müxtəlif proqramlar tətbiq olunur. Hazırda bu, Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının prioritetləri və məqsədlərindən biri kimi təsbit edilir. Burada məqsəd həm də gənclərin vətənpərvər ruhda yetişməsinə nail olmaqdır. Macarıstanda keçirilmiş Güleş üzrə Avropa çempionatında iştirak edən Azərbaycan millisinin üzvlərini ötən ay qəbul edərkən bu xüsusda prezident İlham Əliyev qeyd edib: "Gənc nəsil mütləq vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almalıdır, milli ruhda tərbiyə almalıdır, milli dəyərlər əsasında tərbiyə almalıdır və Azərbaycan dövləti buna nail olmaq üçün bütün imkanlardan istifadə edir. Vətənpərvərliyi daha da gücləndirən amillərdən biri elbəttə ki, tarixi-hərbi Zəfərimizdir və eyni zamanda, idman uğurlarımızdır. Əminəm ki, Azərbaycan vətəndaşları - həm idmansevərlər, həm də idmanla o qədər də maraqlanmayan vətəndaşlar həmişə idman arenaslarında əldə edilmiş qələbələrin xəbəri gələndə sevinirlər... Çünki gənc nəsil yetişir, gənclər Vətəni ləyaqətlə təmsil edirlər, hərə öz yerində, idmançı, hərbiçi, mütəxəssis. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı öz əməyi ilə ölkəmizi gücləndirir. Məhz buna görə bu gün Azərbaycan dünyada sürətlə inkişaf edən ölkə kimi tanınır və dünyada nadir

Gənclərin fiziki və mənəvi inkişaf prosesində Azərbaycanın uğurlu idman siyasətinin rolu..

ölkələrdəndir ki, öz taleyini özü həll edir, müəyyən edir, öz siyasətini müstəqil şəkildə aparır və istər döyüş meydanlarında, istər siyasi arenalarda qələbə qazanır". Hazırda ölkədə idmanın kütləvilikə nail olmaq, bədən tərbiyəsi və idmanı geniş coğrafi məkanda inkişaf və təbliğ etdirmək, yüksək nailiyyətlər qazanmaq və dünya şöhrətli idmançılar hazırlamaq üçün bu sahəyə bilavasitə cavabdeh olan dövlət qurumları qarşısında dövlət başçısı tərəfindən konkret vəzifələr qoyulub. Bu da nəticə etibarilə idmanın inkişafı üçün mövcud bazaların, stadionların, meydança və zalların qorunması, bərpası və təyinatı üzrə istifadəsinin təmin edilməsi, yenilərinin yaradılması, yüksək nəticələri olan idmançılara diqqət və qayğı göstərilməsi, Azərbaycanda beynəlxalq yarışların keçirilməsi, uşaq və yeniyetmələrin daha geniş miqyasda idmana cəlb olunması istiqamətində mühüm uğurlar əldə edilib. Hazırda bu proses davam edir.

Görüləsi işlər də az deyil...

Azərbaycan üçün digər önəmli məqam odur ki, milli zəmində bədən tərbiyəsi və idman hərəkətinin ən yaxşı ənənələrini qorumağa və bərpa etməyə, əhalinin bütün təbəqələrini aktiv fiziki fəaliyyətə maksimum cəlb etməyə yönəlmiş addımlar da öz müsbət nəticələrini verir. Dövlət nəzərə alır ki, fiziki və mənəvi mədəniyyət cəmiyyətinin tərəqqisində böyük önem kəsb edir. Bu, hər bir cəmiyyət üzvünün formalaşmasına birbaşa təsir edir. Məhz bu fenomen hər bir fərdin və bütövlükdə cəmiyyətin təkmilləşməsində özünün universal potensialını ortaya qoyur.

Müasir Azərbaycan cəmiyyətinin bütün sahələrində baş verən dəyişikliklərin keyfiyyəti əsasən təhsil potensialından asılıdır. Təhsil ümumbəşəri təcrübəni ardıcıl olaraq mənimsəyir və onu sivilizasiya axınına daxil edir, mədəniyyətin gələcək inkişafı üçün zəmin yaradır. Özünü inkişaf etdirmək və təkmilləşdirmək üçün ən mühüm amillərdən biri bilikdir. Bu mənada ölkəmizdə təhsil faktoruna xüsusi önem verilir və bu, mənəvi inkişafda böyük önem kəsb edir. Təhsil öz növbəsində müxtəlif həyat vəziyyətlərində hər bir insanın özünü təkmilləşdirməsində mühüm önem kəsb edir. Ümumiyyətlə, ölkəmizdə təhsil sistemi mənəvi və fiziki sağlamlıq probleminin həllinə hesablanır. Bunlarla yanaşı, bir sıra addımların atılmasına da ehtiyac var. Məsələn, ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanı təhsil müəssisələrinin əsas tədris planına vacib komponent ola-

raq daxil etmək zəruri şərtidir. Bu fonda sağlamlıq imkanları məhdud şagirdlər də daxil olmaqla tədris müəssisələrində əlavə dərslər də salınmalıdır. Eləcə də gündəlik rejimdə bədən tərbiyəsi istirahət fəaliyyətinin komponenti sırasında olmalıdır. Bütün bunlar hər bir məktəbəqədər yaşda olan uşağı, şagirdi, tələbəni, yeniyetmənin həftədə ən az 8-10 saat fiziki fəaliyyətlə məşğul olmasını təmin etməlidir. Uşaqların və gənclərin aktiv bədən

tərbiyəsinə cəlb edilməsi ilə bağlı problemlərin həllində valideynlər də imkanlarını səfərbər etməlidir. Onlar bu fonda uşaqların asudə vaxtlarına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Çünki bunlar uşaq və yeniyetmələrin fiziki, mənəvi inkişafında böyük önem kəsb edir, cəmiyyəti daha sağlam hala gətirir.

Tahir TAĞIYEV

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyilə çap olunur.